

Orkestrayı Kim Yönetiyor Eğitimciler için El Kitabı

Orkestrayı Kim Yönetiyor

Bölüm 1 – Orkestrayı Kim Yönetiyor (WCO)

Bölüm 2 – Dört Temel İlke

Bölüm 3 – İletişim Yöntemi

Bölüm 4 – En İyi Uygulamalar

Bölüm 5 – Değerlendirme ve Sürdürülebilirlik

Bölüm 6 - WCO Yolculuğu

Bölüm 1

WCO projesi
hakkında bilgi

Okullar, öğrenciler ve aileler arasında iyi ilişkiler kurmaya odaklanan bir Erasmus + projesi olan Orkestrayı Kim Yönetiyor projesine hoş geldiniz. Projenin amacı, öğretmenler ve pedagoglar için, ebeveynleri/velileri çocuklarının gelişimi ve eğitimine daha kapsamlı bir şekilde dahil eden ve iş birliğini iyileştiren bir yöntem geliştirmektir.

Orkestrayı Kim Yönetiyor

Çocukların Eğitiminde Ebeveynlerin, Öğretmenlerin ve Pedagogların Ortak Sorumluluğu *(‘Ebeveyn’ terimi kanuni vasiliği kapsamaktadır, bu nedenle ortaklar projeye çocukların anne babalarının yanı sıra bakımlarından sorumlu olan kişileri de dahil edebilirler.)*

Amaçlar

Öğretmenler ve pedagoglar için, ebeveynleri/velileri çocuklarının gelişimi ve eğitimine daha kapsamlı bir şekilde dahil eden ve bu işbirliğini iyileştiren bir yöntem geliştirmek.

Yöntem

Dört temel ilkeye dayanmaktadır:
a.) İlişkiler
b.) Ahlak
c.) Öz denetim
d.) Çevre

WCO Projesi Hakkında Bilgi

Orkestrayı Kim Yönetiyor programı, hem bireysel olarak çocuğu hem de aileyi etkileyen tetikleyici faktörler ve mekanizmalar hakkında ortak bir bilgi oluştururken, katılımcılara tamamen yeni bir profesyonelleşme ve disiplinler arası iş birliği biçimi sunmaktadır.

Sonuç olarak, bunun, 'risk altındaki' gruptaki çocukların ve gençlerin neden genellikle özel bir davranış kalıbı seçtiklerini ve sağlıklı ortamlardan koptuklarını anlamamıza yardımcı olacağını umuyoruz.

Mükemmel destek sağlayan köklü ve son derece profesyonel meslek kategorileri olmalarına rağmen, ne ilk ve orta öğretim kurumlarının, ne sağlıkçı ziyaretlerinin ne de ailenin çabalarının, önleyici çalışmanın zorlukları karşısında tek başına yeterli olmaları mümkündür.

Amacımız, katılımcıların önleyici çalışmanın zorluklarını yeni bir bakış açısıyla anlamalarını sağlayan yeni bir çerçeve oluşturmaktır.

Aynı zamanda, katılımcılar, günlük hayattan örneklerin ve kişisel deneyimlerin yer aldığı, yansımali uygulamaları, kişinin çocuklarla, gençlerle ve ailelerle olan işbirliğinde eylemlerini, davranışlarını ve diyalogunu analiz etmesini teşvik eden disiplinler arası bir platformun geliştirilmesine de bireysel olarak katkıda bulunmaktadır.

Öz denetimi öğrenme ve ahlak gelişimi için en önemli alanlar aile ve okuldur. Aile ve okul arasında iyi bir iş birliği ve ortak sorumluluk duygusu, ebeveynleri okul faaliyetlerine ve dolayısıyla çocuklarının sosyal ve kültürel eğitimine dâhil etmek için çok önemlidir.

Araştırmalar, ebeveynleri eğitim hayatında aktif olarak yer alan oğrencilerin eğitim, iş, sağlık, ekonomi ve suçtan uzak bir yaşam sürme konularında daha başarılı olduklarını göstermektedir.

Ebeveynleri çocuklarının okuldaki sosyal ve kültürel eğitimine dâhil etme konusunda oğretmenler ve pedagoğlar çok önemli bir rol oynamaktadır; ancak başarılı olmak için yararlı yöntemlerden yoksundurlar. **'Orkestrayı Kim Yönetiyor?'** – Çocukların sosyal ve kültürel eğitimi için ebeveynlerin ve oğretmenlerin ortak sorumluluğu' projesi, ebeveynlerin çocukların okul yaşamındaki önemi konusunda farkındalık yaratmayı ve oğretmenler, pedagoğlar ve ebeveynler arasındaki iş birliğini geliştirmek için somut yöntemler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Projenin temel unsurları, Cambridge Üniversitesi'nde kriminoloji profesörü olan P. O. Wikström'ün teorilerine ve Vejle Belediyesi, Danimarka'da zor çocuklar ve gençlerle başa çıkmak için geliştirilen **'Orkestrayı Kim Yönetiyor'** adlı disiplinler arası bir eğitim programına dayanmaktadır.

Wikström'e göre, iyi ilişkiler, güzel ahlak ve eğitimle büyüyen, öz denetimi oğrenen ve sağlıklı bir çevrede büyüyen çocuklar, suça ve istismara karşı dirençli hale gelir ve bu çocukların özsaygıları daha yüksek olur (Wikström, 2016).

Öz denetimi oğrenmek ve kişisel ahlakı geliştirmek için en önemli ortamlar aile ve okuldur. Aile ve okul arasında iyi bir işbirliği ve paylaşılan sorumluluk duygusu, ebeveynleri okul faaliyetlerine ve dolayısıyla çocuklarının sosyal ve kültürel eğitimine dâhil etmek için çok önemlidir.

WCO Projesi Hakkında Bilgi

Orkestra

WCO Projesi Hakkında Bilgi

İnsanlar, içinde yaşadıkları toplumun ürünleridir ve bu toplumun "kuralları" veya "normları" üzerine kurulan sosyal sözleşmenin gereklerini yerine getirirler. P.-O. Wikström, insanların esasen belli kural ve yasalara göre yönetilen bireyler olduğunu ve toplumumuzun ortak kurallara dayandığını açıklar. Örneğin, çocukların her gün okula gitmesinin gerektiği ve yetişkinlerin işe gelmesi veya diğer anlaşma ve yükümlülükler uyması gerektiği konusunda toplum olarak hemfikiriz (P.-O. Wikström, 2007).

Öz denetim, bize bağımsız ve hedefe yönelik eyleme geçebilme yeteneği verir; ayrıca, uzun vadeli planlama, dikkat yönetimi ve karmaşık problem çözme gibi diğer birçok işlev için gereklidir.

Beyin sapımız, hem karakterimizden hem de yetişme koşullarımızdan etkilenmektedir ve bunlar alışkanlıklarımızda ve tepki şekillerimizde büyük önem taşımaktadır. Orkestra şefi, ön lobda oturur ve yaşamdaki ilkelerimiz ve temel değerlerimiz tarafından yönlendirilir. Bu şef, düşüncelerimiz, duygularımız, davranışlarımız ve vücudumuzdan oluşan orkestrayı yönetir.

Orkestra şefi iyiye orkestra ile iyi bir ilişkisi vardır ve dolayısıyla dış girdiler ve deneyimler dengelenir. Bir dengesizlik ortaya çıkarsa, şef hızlı bir şekilde yeniden dengeyi kuracaktır. Bunu düşündüğümüzde, dengeyi yeniden kurmada çocuğu desteklemek hem öğretmenler hem de ebeveynler için önemli bir görev ve sorumluluktur.

Teori, riskli davranışların ele alınmasının, çocukların ve gençlerin ilişkilerini, çevresini, kişisel ahlakını ve kendi kendini kontrol etme becerisini geliştirmeye odaklanarak hem ailede hem de okulda mümkün olduğunca erken başlaması gerektiğini öne sürüyor.

Çocuklarda ahlak ve öz denetim, yetişkinlerle ve akranlarıyla etkileşimlerinde gelişir. Bu nedenle, ahlakı ve öz denetimi destekleyen sağlıklı ilişkiler kurmada yardıma ihtiyaç duyabilecek çocukları ve aileleri fark etmek önemlidir.

Durumsal Eylem Teorisi (SAT)

kişinin önce isteme, daha sonra da yasalara saygılı bir vatandaşın, durum nedeniyle riskli davranışları uygun bir alternatif ve istenen sonuca ulaşmak için meşru bir araç olarak algılayan bir bireye dönüşme sürecini tanımlar.

Proje Ortakları

Projede, Türkiye, İngiltere, İspanya, İtalya ve Danimarka'dan çeşitli alanlardan kurumları temsil eden ortaklar yer almaktadır. Ortaklar arasında bir belediye, bir üniversite, aile danışmanlığı merkezleri ve yerel bir kuruluş bulunmakta ve proje, çocuklar ve eğitimle ilgili konularda aktif olarak çalışan bu kurumlar tarafından yürütülmektedir.

Ortaklar

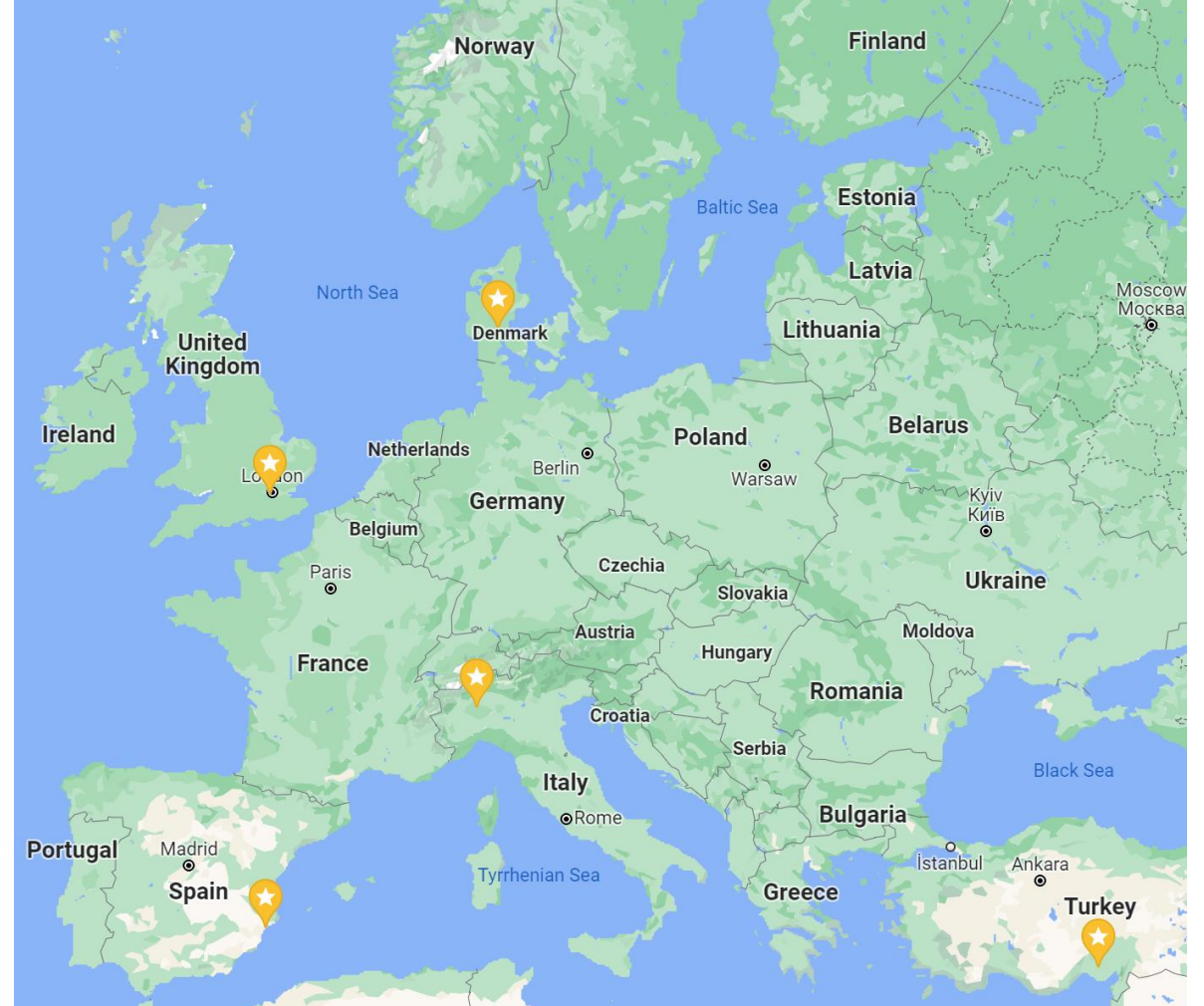
[VIFIN – Vejle, Danimarka](#)

[INSTITUTO ALICANTINO DE LA FAMILIA – Alicante, İspanya](#)

[Çukurova Üniversitesi - Adana, Türkiye](#)

[Consorzio Scuola Comunita' Impresa \(CSCI\) – Novara, İtalya](#)

[London Borough of Hammersmith & Fulham \(LBHF\)- Birleşik Krallık](#)

Hedef Gruplar

Birincil hedef grup

Küçük öğrencilere eğitim veren ve okul aile iş birliği konusunda sorumluluk kavramını tanıttak 25 öğretmen ve pedagoğ

İkincil hedef grup

Hedef kitledeki öğrencilerin ebeveynleri/velileri. Projenin yönteminin test aşamasına 50 ebeveyn aktif olarak katılacaktır.

Nihai hedef grup

Çocukların sosyal ve eğitim hayatlarında başarılı olmaları için en iyi koşulları sağlamaya çalışılan projede çocuklar, nihai hedef grubunu oluşturmaktadır.

50 ebeveyn/veli (her ülkeden 10) ve 25 öğretmen/pedagogdan (her ülkeden 5) oluşan uluslararası bir **test grubu**

Test gruplarının okul aile iş birliği ve iletişim deneyimlerine dayanan uluslararası **nitel bir araştırma**

Okul aile iş birliğine ilişkin mevcut uygulamaların **uluslararası düzeyde bir haritası**

Okul aile iş birliğine yeni bir bakış açısı getiren ve dört temel ilkeye (İlişkiler, Ahlak, Öz denetim ve Çevre) dayanan “Orkestrayı Kim Yönetiyor” **yöntemi**

Öğretmenlerin ve pedagogların yöntemi ihtiyaçlarına göre uyarlayabilmeleri için geliştirilen **dijital bir platform**

Proje Çıktıları

Öğretmenlere ve pedagoğlara yöntemin tanıtılacağı ve eğitiminin verileceği **Öğretmen Eğitimi Etkinliği**

İki **yerel eğitim** etkinliği. Projede, öğretmenler/pedagoğlar, ebeveyn/veli test grubu ile metodolojiyi tanıttıkları ve tartıştıkları iki yerel eğitim etkinliği yapacaklar.

Ebeveynlerin/velilerin, öğretmenlerin, pedagoğların ve okul personelinin davet edildiği ve çocukların okul yaşamlarında ebeveynin/velinin önemine ilişkin en son araştırmaların sunulduğu iki **yaygınlaştırma etkinliği**

Yöntemin pratikte nasıl kullanılacağı konusunda yol göstermesi amacıyla “Çocukların Hayatında Orkestrayı Kim Yönetiyor” adlı **el kitabının** geliştirilmesi

“Orkestrayı Kim Yönetiyor” yöntemini ilgili paydaşlarla paylaşmak için son **konferans**

Proje Etkinlikleri

Projenin Etkisi

Katılımcı okullar, öğretmenlerin ve pedagogların ebeveynlerle/velilerle çocuklarının gelişimi ve eğitimi hakkındaki diyalogunu kolaylaştıran somut bir yöntem elde edecektir.

Bu, okulları, okul aile iş birliği, güven oluşturma ve sosyal farkındalık konularında lider olarak gösterecektir.

Yöntemin, ebeveynlerin/velilerin okul etkinliklerine daha fazla dahil olmalarına ve vakit ayırmalarına yardımcı olması beklenmektedir. Bunun, öğrencilerin daha mutlu ve ilgili olmalarını sağlayacağı ve potansiyel olarak okulun sosyal ortamını ve başarı düzeylerini iyileştireceği umulmaktadır.

Etki

Yöntemin değerlendirilmesi, öğretmenlere, pedagoğlara, ebeveyn/veli kullanıcı deneyimlerine ve çocuklar üzerindeki etkisine odaklanmaktadır.

Ortaklar, proje boyunca işbirliğini güçlendirmek ve ürünlerin kalitesini iyileştirmek için iç işbirliklerini sürekli olarak değerlendireceklerdir.

Dört Temel İlkenin Tanımı

Orkestrayı Kim Yönetiyor

El Kitabı için [tıklayınız](#)

Kaynak

P.O.Wikström'ün makalesi için
[tıklayınız](#)

Yöntem

Dört temel ilkeye dayanmaktadır:
İlişkiler
Ahlak
Öz Denetim
Çevre

Bağlam

Çocuklar ve gençler, ailelerindeki normlar, davranışlar, değerler ve ahlaktan etkilenirler. Eğer aileler çeşitli nedenlerle güçlü değerleri aktaramıyorsa, erken harekete geçmek çok önemlidir.

Çocuklar ayrıca, yeteneklerini ve becerilerini anlamalarına ve refahlarını sürdürmelerine yardımcı olabilecek bilgileri edinmek ve "iyi" davranışlar geliştirmek için kurumlara ve okullara ihtiyaç duymaktadır.

Riskli davranışlar ve kural ihlali genellikle küçük bir ölçekte başlar ve P-O Wikström'ün araştırma bulgularına göre, ilk ihlalin dış kurumları dahil edecek kadar ciddi olması son derece nadirdir.

Wikström'ün araştırması, erken yaşta riskli davranışlar sergileyen ve kuralları çiğneyen bazı çocukların, sonradan nasıl ciddi kural ihlalleri gerçekleştiren kişilere dönüşebileceğini göstermektedir. Böyle durumlarda genellikle, erken müdahale gerektiren bir geçmiş öyküsü bulunmaktadır.

Sonuç olarak, riskli davranışlar ve suç davranışlarında erken aşamada harekete geçmek gerekmektedir. Bunun, bireyin iyi bir yaşam sürmesi için gerekli olan sağlık, yaşam beklentisi, eğitim, insanlara güven ve yüksek yaşam kalitesiyle ilişkilendirdiğimiz diğer faktörler üzerinde büyük bir etkisi olacaktır.

İlişkiler

Çocuklar, iyi ilişkiler, iyi ahlak ve iyi bir eğitim ile büyür, özdenetimi öğrenir ve sağlıklı bir ortamda yetişirse, suça ve istismara karşı dirençli hale gelir ve özsaygıları artar (P.O. Wikström 2016).

Öğretmenlerin ve pedagogların, ebeveynleri çocuklarının gelişimine daha fazla dahil olmaya teşvik etmek için becerilerini ve yeterliklerini geliştirmeleri gerekmektedir. Öğrencileri eğitmek sadece öğretmenlerin değil, ebeveynlerin de görevidir.

Okullarda ebeveyn katılımına daha büyük bir ihtiyaç var gibi görünse de, bazı araştırmalar ebeveynlerin okulların katılımlarına ilişkin beklentilerini karşılamakta zorlandıklarını göstermektedir (Maria Ørskov Akselvoll, 2016).

Dört Temel İlke

Ahlak

Onlara ahlak ve özdenetim öğretebilecek bir ebeveyn-çocuk ilişkisi olmayan çocukları fark etmek önemlidir. P.-O. Wikström, özdenetimi öğrenmek ve kişisel ahlakı geliştirmek için ailenin yanında en önemli alanın okul olduğunu belirtmektedir.

Çocuklara ahlaki davranışın, neyin doğru neyin yanlış olduğunun öğretilmesinin faydası olmaktadır. Çocuklar, neyin 'iyi' veya 'kötü' davranışları temsil ettiğini öğrenirken pozitif bir çevreden ve etkilerden yararlanmaktadır.

Ahlak ve öz denetim, çocukların yetişkinlerle ve akranlarıyla etkileşimleriyle gelişir. Bu nedenle, ahlakı ve özdenetimi destekleyen sağlıklı ilişkiler kurmada yardıma ihtiyacı olabilecek çocukları ve aileleri fark etmek önemlidir.

Ahlak ve öz denetim birbirinden ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır.

Dört Temel ilke

Öz denetim

Bilim insanları, kendi kendini kontrol etme yeteneğinin, bireylerin gelişimlerini etkilediği konusunda hemfikirdir. Araştırmalar, öz denetimin öğretilebileceğini göstermektedir. (kaynaklar) Bunun diğer "riskli" davranışlar üzerinde olumlu bir etkisi vardır.

Öz denetim bize bağımsız ve hedefe yönelik eylemlerde bulunma (yönetimsel işlevler) yeteneği sunar ve bellek, uzun vadeli planlama, dikkat yönetimi ve karmaşık problem çözme gibi birçok işlev için çok önemlidir.

Kendimizi kontrol etme yeteneği, bir şey zor, can sıkıcı veya korkutucu olduğunda pes etmememizi sağlar. Örneğin, bir spor performansı, eğitim ya da okul ödevi gibi bireyin kendini kontrol etmesi gereken durumlarda beklemeye değer bir ödül gördüğümüzde bu ödülünden faydalanabilmemizi mümkün kılar.

Kendini kontrol etme becerisi, riskli birçok davranışı reddetmeyi kolaylaştırır.

Kendi kendini kontrol etme, tıpkı vücudumuzdaki kaslarımızı çalıştırabildiğimiz gibi, eğitim yoluyla güçlendirilebilecek bir yetenektir.

Son araştırmalar, 6 yaşından önce öz denetimi öğrenen çocukların, hayatlarının geri kalanında daha başarılı olacaklarını göstermektedir. Bu nedenle, hem ebeveynlerin hem de profesyonellerin, çocukların öz denetimi öğrenmelerine yardımcı olması önemlidir. (kaynaklar)

Dört Temel ilke

Çevre

P.-O. Wikström, suç eylemlerini kişinin günlük çevresi ile arasındaki etkileşime bakarak açıklamanın mümkün olduğuna ve kişinin temel değerlerinin bu çevreler aracılığıyla oluştuğuna inanmaktadır. Sosyal bir etkileşimin parçası olduğumuzu ve insanların davranışlarının çevrelere karşı tepkilerden oluştuğunu anlamak önemlidir.

İçinde büyüdüğümüz çevre, ahlakımızı, davranışlarımızı ve temel değerlerimizi geliştirmek için çok önemlidir. Bu nedenle, suç eylemlerinin nedenleri ile suç eylemlerinin 'nedenlerinin nedenleri' arasındaki farkı görmemiz gerekir. Temel olarak, 'riskli' davranışların kökeni ve daha sonraki gelişimini anlamak şarttır.

İçinde büyüdüğümüz çevrenin, etkileşim kurduğumuz insanların, fiziksel çevremizin ve katıldığımız faaliyetlerin, 'riskli' davranışlarda bulunup bulunmamamızı ve muhtemelen suç eğilimleri geliştirmemizi nasıl etkilediğini anlamamız gerekir.

Başka bir deyişle, sosyal dinamiklerin analizi, neden belirli insanların ve çevrelerin, bireyleri bazı davranış kurallarına uymaya veya onları ihlal etmeye teşvik etmesinin beklenebileceğini açıklamaya katkıda bulunur.

Dört Temel İlke

Bölüm Üç

İletişim Yöntemi

Büyüme Modelinin Beş
Güneşi

Uygulamalı vaka
çalışmasında Büyüme Modeli

İletişim ve okul-aile iş
birliğine ebeveynlerin dahil
edilmesi

Bağlam

Büyüme modeli: Bir çalışma yöntemi ve yaklaşımı örneği

Büyüme Modeli, çok disiplinli profesyonelleşme yaratmaya yardımcı olan ve böylece meslekler arasında işbirliği yapmamızı sağlayan bir diyalog modelidir. Marianne Grønbaek tarafından geliştirilen bu model, çocuklar ve ebeveynler ile ortak faaliyetler için güvenli ve üretken bir ortam yaratır.

Bu modelde amaç, ortak bir zorluk ya da projede tüm paydaşların sorumluluk aldığı bir destek sağlamaktır.

Büyüme Modeli eylem odaklıdır ve geleceğe yönelik bir süreçte ortak geliştiriciler olarak insanlara odaklanarak arzu edilen bir gelişme ve sonucu mümkün kılar. Zorlu olanlar da dahil olmak üzere konuşmalar için net bir çerçeve oluşturur ve ebeveynler, bakıcılar, çocuklar ve ergenler dahil olmak üzere tüm katılımcılar diyalogda aktif rol alır. Diyalogda daha fazla netlik ve bağlılık oluşturmak için her şey görselleştirilmeye çalışılır.

Büyüme Modeli odak noktaları:

- herkesin söz hakkının olması
- iyi giden şeyler
- değiştirmek istediğimiz şeyler
- değişime neden olan eylemler
- konuşmaya katılanlar için istenen değişiklikleri gerçeğe dönüştürecek anlaşmalar

Büyüme Modeli, tüm insanların gerekli kaynaklara sahip olduğuna dair olumlu bir görüş üzerine kuruludur; bu nedenle, bu kaynakları aramak ve bunlara odaklanmak bize kalmıştır.

Büyüme Modeli ile çalışırken şunları bilmek önemlidir:

- takdir, anlayış ve sohbete giden yolu açar
- her zaman işe yarayan/iyi giden bir şeyler olacaktır
- iyi olduğumuz şeyler hakkında konuştuğumuzda geliyoruz
- odaklandığımız şey gerçekliğimizi yaratır
- dil, eylemlerimizi yaratır
- konuşmada soru sorma şeklimiz çok önemlidir

Büyüme Modeli

Özünde, 'orkestra' kavramı, teoriler ve yöntemlerden oluşan, öz denetim ve bilişsel psikolojinin Büyüme Modeli tarafından yönetilen 'iyi solistler' olduğu teorik bir kavramdır.

Büyüme Modeli'ni, disiplinlerarası orkestranın şefi olarak kullanarak, sadece iyi solistlere sahip olmaz, aynı zamanda hep birlikte uyum içinde çalan bir orkestra elde ederiz.

Öz denetim bize bağımsız ve hedefe yönelik eylemlerde bulunma (yönetsel işlevler) yeteneği sunar ve bellek, uzun vadeli planlama, dikkat yönetimi ve karmaşık problem çözme gibi birçok işlev için çok önemlidir.

Bu metodolojiyi kullanarak, her bir çocuğun yaşam koşullarını çok erken bir aşamada anlamayı amaçlıyoruz. Bu şekilde, profesyoneller olarak korunmasız çocuklara ve ergenlere neler sunabileceğimizin daha fazla farkına varacağız ve böylece 'riskli' davranışları önleyeceğiz.

Bölüm Dört

En İyi Uygulamalar

Projede ortaklardan ülkelerinden 3 en iyi uygulama örneği sunmaları istendi.

Ortakların bu örnekleri seçerken aktarılabilirlik, dört temel ilke, uygulama kolaylığı ve okul aile işbirliği gibi proje önceliklerini dikkate almaları istendi.

Ardından, proje ortaklarına rastgele bir şekilde görev verilerek, kendileri dışındaki bir ortak tarafından sunulan en iyi uygulama örneklerini değerlendirmeleri ve bunların içinden en iyisini seçmeleri istendi.

Daha sonra bunlar düzenlendi ve bu puanlamaya göre 5 En İyi Uygulama seçildi.

Danimarka

İtalya

İngiltere

İspanya

Türkiye

[En İyi Uygulamalar - Google Drive](#)

Bölüm Beş

Değerlendirme ve Sürdürülebilirlik

Değerlendirme Anketleri

Değerlendirme

Değerlendirme Anketleri

Bölüm Altı

WCO Yolculuğu

Nasıl başladık,
Buraya nasıl geldik?

Pandemi döneminde
uluslararası çalışma

Geldiğimiz yer ve öne
çıkanlar

Ekler ve ortakların projelerine erişim linkleri

LBHF: [Etkinlik Örnekleri](#)

Consorzio Scuola Comunita' Impresa (CSCI) – [Örnek Olay Çalışmaları](#)